

Pošta vydá známku k 100. výročiu česko-slovenskej technickej normalizácie

Bratislava, 19. októbra 2022

Slovenská pošta vydá vo štvrtok 20. októbra 2022 poštovú známku „100. výročie česko-slovenskej technickej normalizácie“ s nominálnou hodnotou 1,00 €.

Poštová známka rozmerov 26,5 × 44,1 mm, vrátane perforácie, vychádza vo forme tlačového listu s 50 známkami. Známkou vytlačila ofsetom spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Motívom známky sú hlavičky skrutiek a vrutov na pozadí milimetrového pozadia, ktoré symbolizujú základné parametre technických noriem. Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 20. 10. 2022 a domicilom mesta Bratislava. Motívom FDC sú nástroje súvisiace s meraním presnosti strojárskych produktov: posuvné merítko merajúce priemer závitú skrutky, odpichovadlo na určenie vzdialenosti a milimetrový papier. Motívom FDC pečiatky je kótovanie matice. FDC vytlačila technikou digitálnej tlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu známky, FDC a FDC pečiatky je Doc. Igor Benca, akad. mal.

Moderná inštitucionalizovaná normalizácia vznikla v ČSR na začiatku 20. storočia. Všeobecná normalizácia vytvorila svoj najvyšší orgán v roku 1922. Predchádzali tomu mnohé rokovania konané z iniciatívy Masarykovej akadémie práce. Dohoda zo dňa 28. 12. 1922 oficiálne umožnila založiť Československú normalizačnú spoločnosť. Najmä zásluhou iniciátora týchto rokovaní, prof. Dr. Ing. Vladimíra Lista (1877 – 1971), sa podarilo presadiť, že táto organizácia bude nezárobková spoločnosť financovaná členskými podnikmi na komerčnom základe. Za jedno z kľúčových diel tohto obdobia z oblasti normalizačnej literatúry sa už tradične považuje kniha Normalizácia, ktorú v roku 1930 vydala Česká matica technická. Slubný rozmach československej normalizácie však prerušila v roku 1939 druhá svetová vojna.

Necelý mesiac po skončení druhej svetovej vojny znovu preberá iniciatívu prof. Vladimír List a usiluje sa obnoviť Československú normalizačnú spoločnosť. Odôvodňuje potrebu normalizácie s dôrazom na požiadavky riadeného hospodárstva. Bolo treba začať konsolidovať organizačnú štruktúru normalizácie a postupne zabezpečiť revíziu noriem podľa aktuálnych potrieb. Prevládal názor aby technické normy boli všeobecne záväzné. Táto otázka sa vyriešila úplne po zoštatnení normalizácie. V roku 1951 sa v Prahe zriaďuje Úrad pre normalizáciu ako samostatný orgán štátnej správy. V roku 1956 v rámci reorganizácie riadenia technického rozvoja sa zlúčila normalizačná a patentová

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

politika do jedného celku. Vznikol nový ústredný orgán štátnej správy, Štátny úrad pre vynálezy a normalizáciu (SÚVN) s kompetenciou v odbore technickej normalizácie, vynálezov, objavov a zlepšovacích návrhov. V Bratislave sa zriadila jeho pobočka.

Prevratné politické zmeny v roku 1989 znamenali začiatok novej éry v československej technickej normalizácii. Tvorbu ČSN charakterizovala výrazná orientácia na zavádzanie európskych a medzinárodných noriem. Zaviedol sa princíp obmedzenej záväznosti noriem.

Dňa 16. 12. 1992 sa rozhodla vláda zriadiť nový ústredný orgán štátnej správy – Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR), predseda ktorého 1. 1. 1993 zriadil rozpočtovú organizáciu Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN) so sídlom v Bratislave. Ústav bol k 31. 12. 2013 zrušený a začlenený od 1. 1. 2014 do organizačnej štruktúry ÚNMS SR ako odbor technickej normalizácie. Primárnym cieľom v súčasnosti je vytvorenie konkurencieschopného a efektívneho prostredia, realizácia úloh v oblasti technickej normalizácie a aktívna komunikácia s priemyselnými a profesijnými zväzmi, združeniami a komorami a ďalšími subjektmi pri tvorbe európskych a slovenských technických noriem a technických normalizačných informácií.

Ing. Dušan Butaš

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk